

KRÁL KŘÍŽOVEK – 12. KOLO

Nedaleko Brna leží zámek Toto strategicky výhodné území si ve 13. století vyhlédl řád německých rytířů a své sídlo, nejprve tvrz a potom hrad, velice dobře opevnil. Němečtí rytíři se řídili regulemi řádu. Spali v jedné místnosti oblečení a s mečem po boku. Byla tu kapitulní síň, kde se scházeli k poradám, kaple a chybět nesměla ani ... (1. **tajenka**). Pozůstatky řádové komendy jsou dodnes patrné v severní části zámeckého křídla. Počátkem 16. století koupili sídlo Kounicové, kteří zde sídlili přes 400 let. Po porážce českých stavů zdědil panství tehdy šestiletý Lev Vilém z Kounic, kterého jeho poručník vychovával přísně katolicky. Proto mohl rozšiřovat rodový majetek, stejně tak jako jeho syn. Sídlo nechali přestavět barokním architektem Martinellim. K typickým prvkům tohoto Itala patří ... (2. **tajenka**), který se vyznačuje dvěma samostatnými schodišti a je rozčleněn mohutnými sloupy.

Do historie vstoupil zámek v roce 1805, kdy zde Napoleon Bonaparte porazil v Bitvě tří císařů spojená rakouská a ruská vojska. Jedním z posledních majitelů byl JUDr. Václav z Kounic, který se přátelil s významnými osobnostmi obrozenecké doby.

Doplňující otázka: S kterým hudebním skladatelem byl v příbuzenském vztahu?

A aby toho nebylo málo, jako bonus přikládám křížovku, kterou vytvořil jeden z vás, takže vás čeká vlastně dvojkřížovka. Pěknou zábavu.

VODOROVNĚ: A. Gen; dámský kostýmový kabát; list. - B. 1. **TAJENKA**. - C. MPZ Egypta; uzenice; tah písmena; diaspora. - D. Prohlubeň; vous; pachtění; slovenská předložka. - E. Slovensky "tříska"; kráter na Měsíci; citát; den mayského měsíce. - F. Evropan; křesadlová ručnice; anglicky "sůl"; ochrana proti vlnobití a nánosu písku. - G. Předložka; cizokrajný plod; sytý; jednostopé vozidlo. - H. Český nakladatel a knihkupec; součást voňavek; jeden z apoštolů; čínské platidlo. - I. 2. **TAJENKA**. - J. Hodně; římskoněmecká královská dynastie; trhaný.

SVISLE: 1. Nadšení; část květu. - 2. Steh; značka kosmetiky; španělský spisovatel. - 3. Předložka; puška; latinský název jednoho ze souhvězdí. - 4. Čest; tištěné dílo. - 5. Vyhyнутý kočovník; copak; sukský bůh. - 6. Vyznavač; německy "žádný"; mužské jméno. - 7. Jenž; nyní; náplň do jitrnic. - 8. Nízká dřevina; jednotka informace. - 9. Odrůda ječmene; německý spisovatel; název nosovky. - 10. Vývoj; český herec; šelmy. - 11. Římské číslo; český zpěvák; energický člověk. - 12. Ono; námět. - 13. Hudební nástroje; aromatická bylina; souhlas. - 14. Anglicky "led"; pozdrav; Kartaginec. - 15. Zakladatel skautingu; nateklý.

Řešení 11. kola:

A. Ústup; psina; obraz. - B. **SOUPEŘILI S KRÁLI**. - C. TK; arze; kist; Lunik. - D. Atika; proa; seno; Ka. - E. Věda; dron; loto; orn. - F. Ola; Coss; moby; Drak. - G. Lo; muka; Aoni; holba. - H. Opery; lsti; mapy; KL. - I. **VÍTEK III. MLADŠÍ**. - J. Otavy; kavyl; altán.

Doplňující údaje: Rožmberk, nemanželský syn Sezima (Sezema) získal podle pověsti černou růži (podle některých indicií však byla sytější modrá).

Výsledky 11. kola:

0 – Bezděk, Bulín, Drdel, Haman, Havel, Hrachovcová, Kašpar, Lukovský, Ota, Pešta, Sklenka, Štefek, Vagaiová, Vašinka, Vojník, Zelený; 2 - Pláňava; 100 - Gartšík, Urbánek.

PÍSMENNÁ DOKRESOVKA

Jednou z dominant moravské metropole je hrad a ... (1. tajenka).

Hrad byl založen v polovině 13. století na skalnatém vrchu nad historickým centrem města. Jeho zřizovatel, moravský markrabě a český král Přemysl Otakar II. jej koncipoval jako oporu panovnické moci a důstojné sídlo vládců Moravy. Ačkoli byl původně koncipován jako přední královský hrad na Moravě a pevná opora panovnické moci, čeští panovníci jej navštěvovali spíše jen příležitostně, což platilo i o Karlu IV. V roce 1337 na hradě pobývala Karlova první manželka, moravská markraběnka (později královna), Blanka z Valois. Trvalým sídlem moravských markrabat se hrad stal v polovině 14. století za vlády markraběte Jana Jindřicha, který vládl v letech 1350 -1375. Jan Jindřich byl mladším bratrem císaře Karla IV. Druhým a zároveň posledním vládcem, který na hradě sídlil, byl Jošt Moravský. Byl synem Jana Jindřicha a na Moravě vládl jako moravský markrabě v letech 1375 -1411. Roku 1410 byl zvolen římsko-německým králem a hrad se tak na krátkou dobu stal sídlem vládce celé Římskoněmecké říše. Hrad byl pak postupně do poloviny 18. století přebudován. Jižně od města se stékají dvě řeky ... (2. tajenka). Jedné z nich zde končí 97 kilometrová pouť, druhá dál pokračuje až do vodní nádrže Nové Mlýny.

Součástí hradu bylo i vězení. Mezi roky 1741 až 1855 byl zde uvězněn mimo jiné vězeň č. 1042. Jaké je jeho vlastní jméno? V roce 1855 pak císař František Josef I. věznici zrušil a její prostory se přeměnily na vojenská kasárna, kterými zůstaly dalších sto let.

VODOROVNĚ:

A. Ořechy; sekce; opice Starého světa. - **B. 2. tajenka.** - **C.** Ona; dívčí jméno; splávky; šíbr. - **D.** Socha pohanského boha; hony; šumivé víno; citoslovce krátkého zasmání. - **E.** Cizokrajná bylina s dužnatými listy; hloupá žena; symbol slovanství nebo češství; nedostatek. - **F.** Šálení; vlasy; skotská sukně; německá spisovatelka (1761-1843). - **G.** Římské číslo; hlupák; mezera; účet. **H.** Hájové byliny s šípovými listy; jméno Chaplinovy manželky; tvárná látka; citoslovce sykotu. - **I. 1. tajenka.** - **J.** První krční obratel; značka lyží; poslední významný básník italské renesance (1544-1595).

SVISLE:

1. Záducha; prostitutka. - **2.** Citoslovce označující zvuk vydávaný vránami; norský jachtař, korunní princ (OH 1928); hrana v píšťale. - **3.** Plošná míra; druh fetiše; nekvalitní zboží. - **4.** Posuvný regulátor na mixážním pultu; středověké mučidlo. - **5.** Uhlák; direkty; ústa (anatomicky). - **6.** Jednotky v kartách; zmatek; těžiště. - **7.** Ruský souhlas; bojový poplach; v lesbickém vztahu dominantní partnerka. - **8.** Přirozené zbarvení pleti; umění. - **9.** Díly kola kolečka (valašsky); spolek; sumerská objemová jednotka (asi 60 l) - **10.** Rvačka; moc; poloha cvičence. - **11.** Solmizační slabika; grafická technika; revolver. - **12.** Prudké napadení; kosení. - **13.** Německý filosof; rudná žíla; snížený tón. - **14.** Známý také jako, alias; zkratka; část ženského těla. - **15.** Sídlo v okrese Rokycany; kouzelník.

Použité prameny: SSJČ, SNČ, K+K, CJC, UNI 10, HUB, Slovník valašského nářečí

Řešení křížovek (celé obrazce) pošlete do **27. prosince 2020** na adresu:

V. Kučavová, Hlavní třída 520/126, 353 01 Mariánské Lázně nebo e-mailem na adresu

V.Kucavova@seznam.cz